

MEMO Informatie Medisch handelen op school

Mei 2018

Aanleiding

In de bijeenkomst van 20 maart 2018 voor Directies, Intern Begeleiders en Trajectbegeleiders is een vraag ingebracht hoe om te gaan met vragen met betrekking tot Medisch handelen op school.

In de aanloop naar Passend Onderwijs zijn enkele adviezen en protocollen verspreid. De onderstaande informatie is hieruit samengevat.

Verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid

In eerste instantie is het een bestuursverantwoordelijkheid hoe om te gaan met vragen naar medisch handelen op school.

Voorbeelden van medisch handelen zijn sondevoeding te geven, of een vingerprikje voor het meten van de bloedsuikerspiegel bij suikerpatiënten.

Leraren zijn alléén bevoegd medische handelingen te verrichten als zij hiertoe bekwaam worden geacht door de zelfstandig bevoegde arts. Deze arts moet ook de leraar hebben geïnstrueerd. De Wet BIG (Beroepen Individuele Gezondheidszorg) is hierin leidend.

Volgens het Burgerlijk Wetboek is de werkgever aansprakelijk voor schade, aangericht door een fout van een ondergeschikte. De werknemer kan zelf civielrechtelijk aansprakelijk worden gesteld, maar kan die aansprakelijkheid dus doorschuiven naar de werkgever. De werknemer kan strafrechtelijk aansprakelijk zijn als die niet bevoegd was om de medische handeling te verrichten of ernstig nalatig is geweest bij het verrichten van de medische handeling.

Als er sprake is van een acute levensbedreigende situatie moet het onderwijspersoneel (burgerplicht) wél handelen en het nalaten van die hulp bij levensgevaar is strafbaar.

Indien binnen de besluitvorming op medisch vlak verder advies is gewenst, kan (namens) het schoolbestuur contact worden opgenomen met bijvoorbeeld de GGD, Rec cluster 3 en/of de verzekeraar van het schoolbestuur.

Diabeteszorg

De Ministeries van VWS en OCW hebben in december 2015 (gewijzigd 27-06-2016) een factsheet uitgebracht met een overzicht van de (juridische) mogelijkheden voor een PO-school om leerlingen met diabetes medische zorg te geven. Op basis hiervan is een Stappenplan Diabeteszorg in het primair onderwijs uitgebracht

In de factsheet worden vier mogelijkheden voor diabeteszorg op een school beschreven:

- Diabeteszorg door reguliere zorgprofessionals

- Het onderwijspersoneel verleent “in opdracht” diabeteszorg
- De ouders van het kind verlenen zelf de diabeteszorg
- Het onderwijspersoneel, optredend als privépersoon, verleent de diabeteszorg.

De redactieraad van de ARBOcatalogus PO raadt de laatste mogelijkheid sterk af.

Model-protocol Medicijnverstrekking en Medisch Handelen op scholen

De PO raad heeft in december 2015 een standaardprotocol uitgebracht evenals een Model-protocol Medicijnverstrekking & Medisch Handelen wanneer er geen toestemming is van het bestuur voor medisch handelen door personeelsleden (anders dan in noodgevallen).

De ARBO catalogus PO geeft aan dat in deze gevallen medewerkers over de vereiste bekwaamheden moeten beschikken. Daarnaast moet met de ouders duidelijke afspraken worden gemaakt en deze moeten worden vastgelegd.

Er zijn drie situaties te onderscheiden:

- Een kind wordt ziek op school. Uitgangspunt is dat een ziek kind naar huis moet. Ook al lijkt het kind met een eenvoudig middel te helpen, de leerkracht dient uiterst terughoudend te zijn. Neem contact op met de ouders en vraag toestemming om een bepaald middel te verstrekken. Als ouders niet te bereiken zijn en/of bij twijfel altijd een arts raadplegen.
- Een kind krijgt op verzoek medicijnen op school, bijvoorbeeld pufjes voor astma, antibiotica, zepillen bij toevallen. Het is van belang de vraag en toestemming van de ouders schriftelijk vast te leggen.
Als er op de school meerdere kinderen zijn die medicijnen gebruiken onder schooltijd, is het aan te bevelen een “centraal geregelde” aanpak te hanteren (een “apotheek” in te richten en één medewerker de medicatie te laten verstrekken, het gebruik te laten registreren en controleren.
- Medische handelingen. Meestal worden deze handelingen door de Thuiszorg of de ouders zelf op school verricht. Als ouders toch een beroep doen op de school, dan moet het bevoegd gezag zich realiseren dat zij daarmee bepaalde verantwoordelijkheden op zich neemt. (zie boven)

Het is te overwegen is om de boven genoemde terughoudendheid bij het verstrekken van een eenvoudig middel aan een ziek kind, aan te scherpen. Dit leidt dan tot het besluit dat in voorkomende situaties wel of juist niet eenvoudige middelen als bijv. paracetamol op school worden verstrekt.

Alternatieve geneeswijzen en “eenvoudige geneesmiddelen”

In de onderstaande achtergrondinformatie staan alternatieve geneesmiddelen, homeopathische medicatie en/of tips uit therapieën niet genoemd.

Het is zinvol in de besluitvorming over het wel of niet medewerking verlenen aan het geven van medicijnen/ geneesmiddelen of het uitvoeren van een medische handeling, alternatieve geneeswijzen, uitvoering van tips uit therapieën op te nemen en in het vast te stellen protocol te beschrijven.

Achtergrondinformatie

Website Passendonderwijs.nl onder Brochures en handreikingen:

- *Stappenplan diabeteszorg + toelichting*

Website *POraad.nl* onder *medisch handelen in het basisonderwijs*:

- *Handreiking medisch handelen in het basisonderwijs*
- *Lijst voorbehouden en risicovolle medische handelingen in het onderwijs*
- *Model standaardprotocol medische handelingen op scholen*
- *Wie biedt de zorg op school? (stroomschema + toelichting)*

Website *Arbocataloguspo.nl* onder *Extra informatie/ Medicijnverstrekking/ medisch handelen*:

- *Visie over medicijnverstrekking en medisch handelen (Redactieraad Arbocatalogus PO)*

Website *Jeugd en Gezin in de regio Gooi en Vechtstreek* [www.iggv/](http://www.iggv.nl) voor professionals/
medisch handelen (bijvoorbeeld Zorgeloos met diabetes naar school, Praktische Infogids)

Website *Ziezon.nl* onder *leerkrachtendocenten/medicijngebruik-en-medische-handelingen-op-school/*